

Album **Bílé místo** připomíná neznámou zpěvačku Minnesengrů Pavlínu Braunovou, velkou naději českého folku

„Doba není zlá, protože doba jsme i my,“ zpívá Pavlína Braunová ve Smržově písničce *Tvůj hlas*. Ta by měla uzavírat album z loučovických pracovních záznamů, jež se má jmenovat *Pavlína Braunová a Minnesengři: Bílé místo*,“ věděl Jiří Černý už v roce 1998. Že to ale s tehdy již deset let starými nahrávkami nebude tak jednoduché, minimálně tušil: „*Budu-li to demo CD hrát stále jen pár lidem ve svých pořadech, nebo jestli se konečně taky dostane na nějakou firemní značku a na pultech gramoprodejen bude pro každého, toť otázka*“.

Album nakonec vyšlo až čtvrt století po svém natočení, nicméně záhada jeho odkládaného vzniku není bohužel tou největší záhadou, která kolem něj krouží. 6. srpna 1988 se ztratila na stopu ze Strakonice do Českých Budějovic (a nikdy nebyla nalezena) ta, pro kterou je *Bílé místo* „zamýšleno jako pocta“ (viz booklet) – třicetiletá zpěvačka Pavlína Braunová.

Album je prvním obsáhlejším seznámením s jejím mimořádným hlasem, s projevem velké pěvecké naděje českého folku; dosud byl zachycen na dvou singlech a jednom sampleru. A určitě vytahuje z temnot na světlo i pět let existence Minnesengrů. Tvrzení na první dojem úsměvné; je přece málo tak legendárních kapel z předlistopadových časů v celé zemi (a žádná v jižních Čechách), jako Minnesengři. Ale skoro čtvrt století po rozpadu kapely už se ví o Minnesengrech často jen tolik, že se věnovali jihočeským lidovkám a hrál s nimi Žalman. Jenže ten odešel v roce 1985 a před Minnesengry byla ještě pětiletá etapa jejich dlouhého života v silné sestavě mimořádných muzikantů: zakladatel a kapelník Pavel Anděl Pokorný, Jiří Smrž a Vojta Zícha. Čtvrtým členem kapely byla zpěvačka, kterých vystřídali několik; žádná nebyla tak výrazná jako v letech 1987-88 Pavlína Braunová.

Pavlína disponovala sice spíše temnějším mezzosopránem, ale směrem vzhůru byl její rozsah mimořádný (např. ve skladbě *Pelyněk*, a to za minimálního využití falzetu). Nedá se říct, že by jí byla shůry nadělena neodolatelná či nezaměnitelná barva hlasu; v těchto disciplínách znám obdařenější hlasy. Její technika byla nicméně dokonalá - všechny zákruty často obtížných melodií provedla čistě a ladně – a její výraz vysloveně skvostný. Braunová uměla zpívat nahněvaně (*Ještě ne*) i teskně (na albu jediná lidová *Kraji no, krajino*), vzrušeně (*Pelyněk*)

Pozdrav z 80. let: mimořádný hlas i písně

Napsal uživatel Tomáš Hrubý
Neděle, 16 Březen 2014 22:03

) i vážně

(Otevři deštník nad mým srdcem

), úsečně (

Vincente, vem břitvu

) i břeskně (

Mladý pán v klobouku

). Navíc většinou nezpívala jedním rejstříkem nejen celou písničku, ale často ani celou sloku. Jejich střídání i velké dynamické zvraty nejsou bezúčelné a lze říci, že neopouštějí civilní rovinu. Výjimkou je kabaretiérsky vyladěná Zíchova píseň

Mstím se ti láskou

, kterou Pavlína pojala jako groteskní nadsázku – a chůzi po té neuvěřitelně tenké hraně vkusného humoru ustála.

Výrazným momentem poslední sestavy Minnesengrů jsou písně Jiřího Smrže; díky patří oběma dalším pánům, zkušeným autorům (Pokorný psal pouze hudbu) za to, že rozpoznali nejsilnějšího tvůrce ve svém středu a přenechali mu většinu prostoru (jedenáct skladeb z patnácti). Zajímavé je porovnat Smržovy písničky s jeho dnešními opusy: oč mají skladby z roku 1988 méně zatěžkané texty, o to mají (s výjimkou dvou amerických tradicionálů) složitější melodie. Základem díla jsou však stále úžasné texty sycené nevšedními obrazy.

Další předností kapely byly aranže a sound vůbec. Čtyři muzikanti dokázali vystřídat spoustu nástrojů: Anděl hrál na baskytaru a (jednou) na zobcovku, Vojta Zícha na banjo a housle, Jirka Smrž na elektriku a foukačku, Pavlína Braunová na klávesy – dost nenápadně, ale opravdicky, ne že jen vymačkávala kila jako některé její kolegyně. Akustických kytar se chopil vždy ten, kdo měl volné ruce: tedy třeba nikdo, jako v úvodní *Ještě ne*. Banjo, elektrická kytara a baskytara tu znějí, jako když se vrhá kamení z vrcholu skály. Skladbu kráší saxofonové sólo Eduarda Trozda a neškodí zde ani zlopověstné programované bicí druhého hosta Ladislava Faktora. A ačkoli je střídáním nástrojů, růzností uchopení nebo občasným důrazem na vokály styl kapely velmi pestrý, něco z té první skladby už zůstává. Neučesanost si podává ruce s propracovaností, nekonvenčností s vysokou technikou: na většině minnesengřích zpracování písni si opravdu pochutnáme. Pravda, slyšel jsem i výhrady typu „beznadějně zastaralé“. Přiznávám se, že nějak programově nechápu, jak se pozná zastaralé v hudbě (poplatný době je jen ten dvakrát použitý automatický bubeník); bylo-li něco opravdu dobré v 80. letech, je to dobré i dnes. Možná je dnes méně obvyklé spojení špičkového písničkáře se stejně dobrou kapelou; v tom by se ale měla poučit spíš naše doba, třeba i od alba

Bílé místo

Obvykle mi nepřijde vhodné děkovat v recenzi tvůrcům za výsledek jejich práce, protože na úspěchu svého díla přece mají mít sami největší zájem. V případě desky 23 let rozpadlé kapely,

Pozdrav z 80. let: mimořádný hlas i písně

Napsal uživatel Tomáš Hrubý
Neděle, 16 Březen 2014 22:03

kde polovina tehdy nahrávajících muzikantů už není mezi námi, je to ale trochu jinak. A tak patří dík zvukaři Honzovi Friedlovi za to, že všechno natočil, zpracoval a uschoval, a producentům alba Jiřímu Smržovi a Lubomíru Houdkovi, který je i jeho vydavatelem. Svět je díky nim bohatší o 41 minut krásy.

Pavλίna Braunová & Minnesengři: Bílé místo. Galén, 2013, celkový čas 41:13.

Hodnocení: 90 %

Vyšlo v Českobudějovickém deníku, 28. února 2014

{desky 1264}